

Besluit

Verlening derogatie

Ons kenmerk : ACM/UIT/567931
Zaaknummer : ACM/21/053041
Datum : 1 december 2021

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking) (hierna: Verordening 2019/943) tot verlening van een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 naar aanleiding van de aanvraag van TenneT TSO B.V. daartoe.

Samenvatting

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft een verzoek voor een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 ingediend.

Op grond van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 dient TenneT, kort samengevat, met ingang van 1 januari 2020 (onverminderd de toepassing van een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 en/of de toepassing van artikel 15, tweede lid, van Verordening 2019/943) in het flow-based capaciteitsberekenningsproces een minimumcapaciteit aan te bieden in de vorm van een marge die 70% bedraagt van de capaciteit van interne en zoneoverschrijdende kritieke netwerkelementen, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen.

Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat een relevante regulerende instantie op verzoek van een transmissiesysteembeheerder een derogatie kan verlenen van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943. Een derogatie op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 kan om voorzienbare redenen worden verleend wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden.

Het verzoek van TenneT heeft betrekking op een derogatie voor lusstromen en uitvalsituaties. TenneT geeft aan dat lusstromen op Nederlandse kritieke netwerkelementen met uitvalsituaties niet kunnen worden begrensd tot een acceptabel niveau doordat TenneT deze lusstromen niet kan beïnvloeden. De tweede grond voor het derogatieverzoek heeft betrekking op het potentiële gebrek aan mogelijkheden voor redispatch om te voldoen aan artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 (zonder de operationele veiligheid in gevaar te brengen) wanneer het netwerk wordt geconfronteerd met een uitvalsituatie.

De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) verleent de derogatie voor de periode van één jaar startend vanaf 1 januari 2022. Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken bij de ACM.

1. Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit

1. TenneT heeft op 20 juli 2021 een aanvraag voor een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 ingediend. Naast het derogatieverzoek heeft TenneT een versie van het derogatieverzoek met “track changes” toegezonden waarin de wijzigingen van het onderhavige derogatieverzoek ten opzichte van de derogatie die door de ACM is verleend bij besluit van 16 november 2020, worden weergegeven.¹ Het derogatieverzoek is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.
2. Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat een relevante regulerende instantie op verzoek van een transmissiesysteembeheerder een derogatie kan verlenen van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943.
3. Op grond van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 dient, kort samengevat, (onverminderd de toepassing van een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 en/of de toepassing van artikel 15, tweede lid, van Verordening 2019/943 in het kader van een actieplan²) in het flow-based capaciteitsberekeningsproces een minimumcapaciteit te worden aangeboden in de vorm van een marge die 70% bedraagt van de capaciteit van interne en zoneoverschrijdende kritieke netwerkelementen, met inachtneming van de operationele-veiligheidsgrenzen (hierna: 70% vereiste).³
4. Een derogatie op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 kan om voorzienbare redenen worden verleend wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden. Dergelijke derogaties worden verleend voor niet meer dan telkens een jaar, of — op voorwaarde dat de afwijking na het eerste jaar aanzienlijk afneemt — voor een maximum van twee jaar. Een dergelijke derogatie is strikt beperkt tot wat noodzakelijk is om operationele zekerheid te handhaven en leidt niet tot discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisselingen.
5. Voordat de betrokken regulerende instantie een derogatie verleent, raadpleegt zij de regulerende instanties van de andere lidstaten die deel uitmaken van de betrokken capaciteitsberekeningsregio's.

---

¹ Zie het besluit van de ACM van 16 november 2020 in zaak ACM/20/040967.

² In december 2020 heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat een actieplan vastgesteld overeenkomstig artikel 15 van Verordening 2019/943. Dit actieplan voorziet in een lineair traject, met jaarlijkse verhogingen van de capaciteit voor grensoverschrijdende handel totdat de minimumcapaciteit van 70% wordt bereikt uiterlijk op 31 december 2025. Dit betekent dat de capaciteit die TenneT aanbiedt voor grensoverschrijdende handel moet voldoen aan de in het specifieke jaar geldende minimumwaarde van het lineaire traject.

³ Overeenkomstig artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 bedraagt de minimumcapaciteit voor de biedzonegrenzen met een aanpak op basis van gecoördineerde nettotransmissiecapaciteit 70% van de transmissiecapaciteit, met inachtneming van de operationele-veiligheidsgrenzen, na aftrek van uitvalsituaties, als bepaald overeenkomstig de op grond van artikel 18 van Verordening (EG) nr. 714/2009 vastgestelde richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer.

Indien een regulerende instantie niet akkoord gaat met de voorgestelde derogatie, beslist ACER of de derogatie moet worden verleend.

6. De inhoud van het derogatieverzoek van TenneT is via de All Regulatory Authorities Working Group (hierna: ARAWG) ter beschikking gesteld aan alle regulerende instanties van de Europese Unie. Alle regulerende instanties van de Core capaciteitsberekenningsregio zijn hierbij beschouwd als betrokken regulerende instanties. Daarnaast is via de ARAWG de mogelijkheid geboden aan andere regulerende instanties om zich te melden als betrokken regulerende instanties en aan te geven of zij niet akkoord zijn met het derogatieverzoek van TenneT. De Deense regulerende instantie, Danish Utility Regulator (hierna: DUR), heeft zich aangemeld als betrokken regulerende instantie. Vervolgens heeft de ACM op 20 augustus 2021 van DUR het document ontvangen met de titel *“Comments to request by TenneT Netherlands for a derogation according to Article 16(9) of Regulation 2019/943 from the minimum level of capacity to be made available for cross-zonal trade for 2022.”* (hierna: opmerkingen van DUR). De opmerkingen van DUR zijn opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit. Alle betrokken regulerende instanties hebben tot en met 27 augustus 2021 de gelegenheid gehad om het aan te geven indien zij niet akkoord zijn met het derogatieverzoek van TenneT. Geen enkele regulerende instantie heeft aangegeven dat zij niet akkoord is met het derogatieverzoek van TenneT. Op basis daarvan concludeert de ACM dat na raadpleging van de betrokken regulerende instanties er niet is gebleken dat één of meerdere regulerende instanties niet akkoord is met het derogatieverzoek. Daaruit volgt dat de ACM de beslissingsbevoegdheid behoudt voor het derogatieverzoek van TenneT.
7. Op 25 oktober 2021 heeft de ACM van TenneT een reactie ontvangen op de opmerkingen van DUR. De reactie van TenneT is opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit.
8. Om een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen heeft de ACM het voorstel met bijbehorende documenten ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in Staatscourant 36908 van 28 juli 2021. De ACM heeft hiermee belanghebbenden in de gelegenheid gesteld zienswijzen te geven. Naar aanleiding van de terinzagelegging heeft de ACM geen zienswijzen ontvangen.
9. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. Het ontvangen voorstel is kort samengevat in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling van het voorstel en hoofdstuk 5 het dictum.
10. Dit besluit bevat drie bijlagen. Deze bijlagen zijn onderdeel van het besluit en bevatten respectievelijk (i) het derogatieverzoek, (ii) de van DUR ontvangen opmerkingen over het derogatieverzoek en (iii) de reactie van TenneT op de opmerkingen van DUR.

2. Wettelijk kader

11. Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat op verzoek van een transmissiesysteembeheerder van een capaciteitsberekenningsregio de relevante regulerende instantie een derogatie van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 om voorzienbare redenen kan verlenen wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden.

3. Het voorstel

12. In het derogatieverzoek geeft TenneT twee gronden aan voor het derogatieverzoek, namelijk lusstromen en uitvalsituaties. Dit zijn dezelfde twee gronden als voor de derogatie die door de ACM is verleend voor het jaar 2021.⁴ TenneT heeft in het onderhavige derogatieverzoek enkele wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de derogatie die is verleend voor het jaar 2020. Deze wijzigingen zijn beperkt van aard. In artikel 6 van het derogatieverzoek heeft TenneT geëxpliciteerd dat de derogatie voor uitvalsituaties ook van toepassing is op alle Nederlandse kritieke netwerkelementen in de Hansa day-ahead capaciteitsberekenningsprocessen.
13. Het voorstel is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

4. Beoordeling

14. In dit hoofdstuk beoordeelt de ACM eerst de opmerkingen van DUR (zie paragraaf 4.1) en vervolgens het derogatieverzoek van TenneT (zie paragraaf 4.2).

4.1. Opmerkingen van DUR

15. Hierna wordt ingegaan op de opmerkingen van DUR. Eerst bespreekt de ACM de opmerking van DUR betreffende de vertraagde implementatie van methodologieën en vervolgens de opmerking over de verwijzing in artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943. Per onderwerp worden eerst de opmerkingen van DUR weergegeven, vervolgens de reactie van TenneT daarop en tot slot de beoordeling ervan door de ACM.

4.1.1. Implementatie van methodologieën

16. DUR geeft in haar document onder meer aan dat een vertraagde implementatie van methodologieën in het algemeen geen goede reden is voor het niet vervullen van andere wettelijke vereisten, zoals het vereiste van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943⁵ en dat het gegeven dat deze

---

⁴ Zie het besluit van de ACM van 16 november 2020.

⁵ Zie het document van DUR, pagina 3.

methodologieën nog niet zijn geïmplementeerd niet een excuses kan vormen voor niet naleving van het 70% vereiste⁶

17. TenneT geeft aan dat in principe (voorafgaand aan de implementatie van de gemeenschappelijke grensoverschrijdende redispatching en countertrading methodologieën) samen met Energinet bilaterale methodologieën voor grensoverschrijdende redispatching en countertrading zouden kunnen worden ontwikkeld. TenneT is echter niet overtuigd dat (gedurende de looptijd van het actieplan) bilaterale methodologieën een oplossing zouden zijn voor de specifieke situaties waarin de Cobrakabel in het verleden is gereduceerd om de operationele veiligheid te garanderen. Volgens TenneT heeft countertrading in deze situatie beperkingen omdat de voorzieningen in het noorden van Nederland, waar de Cobrakabel is aangesloten op het “onshore” netwerk, niet kunnen deelnemen. TenneT geeft verder aan dat overeenkomsten voor een specifieke grens op zichzelf niet de totale hoeveelheid van beschikbare voorzieningen veranderen in het gebied dat zou worden gebruikt voor redispatching. TenneT is er daarom niet van overtuigd dat voor de duur van het actieplan en in afwezigheid van de methodologieën die al in ontwikkeling zijn, pogingen om specifieke bilaterale methodologieën voor de Nederlands-Deense biedzonegrens te ontwikkelen, zullen resulteren in een significante toegevoegde waarde in vergelijking met de toepassing van een intern redispatching proces en als noodzakelijk de toepassing van reducties.
18. De ACM ziet in het derogatieverzoek niet terug dat TenneT het gegeven dat de implementatie van de methodologieën overeenkomstig de artikelen 20, 35 en 74 van de CACM Verordening en artikel 76 van de SO Verordening nog niet heeft plaatsgevonden, gebruikt als excuses voor niet naleving van het 70% vereiste.
19. De ACM merkt op het met DUR eens te zijn dat artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943 niet de mogelijkheid verhindert om gebruik te maken van countertrading en redispatching voorafgaand aan de implementatie van de methodologie voor het delen van de kosten voor countertrading en redispatching overeenkomstig de CACM Verordening.⁷ Tot de implementatie van deze methodologie verwacht de ACM van TenneT om, waar mogelijk en wanneer van toegevoegde waarde, grensoverschrijdende redispatching en countertrading toe te passen via bilaterale en/of ad hoc overeenkomsten met andere transmissiesysteembeheerders.

4.1.2. Artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943

20. DUR geeft verder in haar document aan dat de verwijzing in de derde zin van artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943 naar “een...methodologie” aangeeft dat enige methodologie voor verdeling van kosten voor countertrading en redispatching, mogelijk vastgesteld op bilaterale of op ad hoc basis, mag worden toegepast tussen de betrokken transmissiesysteembeheerders.⁸

---

⁶ Zie het document van DUR, pagina 4.

⁷ Zie het document van DUR, pagina 3.

⁸ Zie het document van DUR, pagina 3.

21. TenneT geeft in haar reactie aan dat artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943 naar een methodologie voor kostenverdeling verwijst en dat logischerwijs de kostenverdeling hand in hand gaat met de implementatie van een gemeenschappelijke methodologie voor redispatching. TenneT geeft aan dat het begrijpelijk is dat enig countertrading en redispatching proces, waaronder grensoverschrijdende redispatching, dat gebruikt wordt om de beschikbare grensoverschrijdende capaciteit te maximaliseren, alleen kan worden toegepast samen met een methodologie voor kostenverdeling. De implementatie van vergelijkbare methodologieën volgt niet uit enige andere wetgeving dan de artikelen 35 en 74 van de CACM Verordening en de suggestie van DUR dat dergelijke complexe methodologieën zouden moeten worden onderhandeld op een bilaterale basis kan niet worden gesteund, aldus TenneT.
22. De ACM merkt op dat met de verwijzing in artikel 16, vierde lid, van Verordening 2019/943 naar “een...methodologie” specifiek wordt bedoeld op de methodologie overeenkomstig artikel 74 van de CACM Verordening. Het is daarom niet nodig om nader in te gaan op de verdere argumenten van DUR hieromtrent.⁹

4.1.3. Conclusie document DUR

23. De ACM heeft de opvattingen van DUR meegenomen bij de beoordeling van het onderhavige derogatieverzoek, en komt tot de conclusie dat deze niet in de weg staan aan de verlening van de onderhavige derogatie.

4.2. Beoordeling derogatieverzoek

24. De ACM concludeert dat de door TenneT aangedragen gronden voor een derogatie voorzienbare redenen betreffen waarvoor overtuigend is beargumenteerd dat een derogatie benodigd is om de operationele veiligheid in stand te houden. Verder concludeert de ACM dat het derogatieverzoek (i) strikt beperkt is tot wat noodzakelijk is om de operationele veiligheid te handhaven en (ii) niet leidt tot discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisselingen.
25. Op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 dient de transmissiesysteembeheerder, wanneer een derogatie wordt verleend, een methodologie en projecten te ontwikkelen en publiceren die voorzien in een langetermijnoplossing voor de aangelegenheid waarop de derogatie betrekking heeft. Naar aanleiding daarvan verbindt de ACM aan de verlening van de derogatie de voorwaarde dat uiterlijk op 30 juni 2022 TenneT bij de ACM een rapport moet indienen waarin TenneT invulling geeft aan de verplichting om een methodologie en projecten te ontwikkelen en te publiceren die voorzien in een langetermijnoplossing voor de aangelegenheid waarop de derogatie betrekking heeft.

4.3. Conclusie

---

⁹ Zie voor de nadere argumentatie van DUR de opmerkingen van DUR, pagina 3 en 4.

26. Gezien het voorgaande verleent de ACM de derogatie (i) voor lusstromen en (ii) uitvalsituaties voor één jaar vanaf 1 januari 2022 op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 onder de voorwaarde dat TenneT voldoet aan de in hoofdstuk 5 van dit besluit gestelde voorwaarde.

5. Dictum

27. Op basis van de voorgaande overwegingen verleent de Autoriteit Consument en Markt de derogatie voor (i) lusstromen en (ii) uitvalsituaties.
28. De derogatie voor (i) lusstromen en (ii) uitvalsituaties wordt verleend voor de periode van één jaar startend vanaf 1 januari 2022.
29. De Autoriteit Consument en Markt verbindt aan de goedkeuring de volgende voorwaarde:

Uiterlijk op 30 juni 2022 dient TenneT bij de ACM een rapport in te dienen waarin TenneT invulling geeft aan de verplichting van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 om een methodologie en projecten te ontwikkelen en te publiceren die voorzien in een langetermijnoplossing voor de aangelegenheid waarop de derogatie betrekking heeft.
30. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.
31. Dit besluit treedt in werking op 2 december 2021.

's-Gravenhage,
Datum: 1 december 2021

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,
w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

Bijlage 1: Het derogatieverzoek

Bijlage 2: Opmerkingen van DUR

Bijlage 3: reactie van TenneT op de opmerkingen van DUR

“Legal aspects

DUR argues that the reference that is made in article 16(4) of Regulation 2019/943 (“ER”) to a methodology (“*following the implementation of a redispatching and counter-trading cost-sharing methodology.*”) also refers to any methodologies that are being agreed on a bilateral basis between two TSOs. In this respect, DUR refers to article 13 ER, which must, according to DUR, be read independently of Regulation 2015/1222 (“CACM”). Therefore, in analogue, the reference to methodologies in article 16(4) ER is not limited to the methodologies prescribed by CACM either. In this respect, DUR also notes that Article 16(8)(a) and (b) of the ER both refer specifically to CACM, whereas a similar reference to CACM and any of the other network guidelines is not contained in Article 16(4) of Regulation 2019/943.

Further, DUR notes that Regulation 2019/943 has the status of being both *lex superior* and *lex posterior vis-à-vis* CACM, whereas CACM Articles 20, 35, and 74 and Regulation 2017/1485 (“SOGL”) Article 76 are solely to be considered *lex specialis vis à vis* Regulation 2019/943.

In this regard TenneT remarks the following:

Article 13 of the ER contains substantial provisions for overall principles for redispatch, which are – indeed – to be read independently of CACM article 35. It must be noted however, that these provisions contain a number of general rules and principles applicable to redispatching. For example, it is prescribed that the redispatching is based on objective and transparent criteria and must be open to all technologies. Further, the use of non-market based redispatch is being limited to certain predefined circumstances.

When compared to article 35 CACM, it must be noted, that article 35 CACM only provides for the obligation of developing a common methodology for coordinated redispatching and countertrading in each capacity calculation region. This article does however not provide for the material instructions that are laid down in article 13 ER. And also elsewhere in the CACM similar material instructions are not provided for.

Therefore, in our view, article 13 ER seems to be of general applicability to any redispatching being agreed upon, including the methodologies developed under CACM. The argument that it has to be read independently of CACM does not hold. In this respect, we note that our views are supported by the fact that the Electricity Regulation 943/2019 is a ‘*lex superior*’ to the CACM, which is an implementing Act, and therefore determines the scope of the methodologies based on CACM.

It must be noted further, that article 16(4) ER refers to a cost sharing methodology. Logically this methodology for cost sharing goes hand in hand with the implementation of the common methodology for redispatching. It is understandable that any countertrading and redispatch including cross border redispatch process which is used to maximise available cross border capacity (as prescribed in article 16(4) ER), can only be applied together with the implementation of a cost sharing methodology. As already argued (as regards TenneT’s response on May 28th of 2021 to the reaction of Statkraft in consultation by of the “NL MACZT assessment 2020” report), the implementation of comparable methodologies does not follow from any other legislation than CACM, articles 35 and 74. There are no existing obligations for similar methodologies on the border NL-DK1. TenneT can thus not follow the conclusion from DUR that TenneT should use additional methodologies for redispatch and countertrading prior to the implementation of those from CACM, articles 35 and 74, and the suggestion from DUR that such complex methodologies are to be negotiated on a bilateral basis cannot be supported.

Furthermore, TenneT responds to the statement of DUR that “the fact that these methodologies have not yet been implemented cannot serve as an excuse for non-compliance with the 70 percent criterion set out in article 16(8) of Regulation 2019/943”.

TenneT agrees that, in principle, in advance of the implementation of the CACM and SOGL methodologies for cross-border redispatch and countertrade, TenneT could develop together with Energinet, bilateral methodologies for cross-border redispatch and countertrade. TenneT is, however, not convinced that for the duration of the action plan of the Netherlands according to article 15(1) ER (“the action plan”) bilateral methodologies would be a solution for all specific cases in which COBRACable has been reduced in the past to guarantee operational security. Countertrade, in this situation, has limitations due to the fact that resources in the north of the Netherlands, where COBRACable connects to the onshore grid, cannot participate. In addition, agreements for a specific border do not change in itself the total amount of available resources in the area to be used for redispatch by TenneT. For the duration of the action plan and in absence of the methodologies already under development, TenneT is therefore not convinced that efforts to develop specific bilateral methodologies for the NL-DK1 border will result in significant added value in comparison to the application of internal redispatch processes and if necessary the application of reductions.”